

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТУКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
НОВОТРОИЦК АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

КАРАР

«29» декабрь 2021 ел

Новотроицк авылы

№ 15

«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Новотроицк авыл жирлеге жирләрән куллану һәм саклау» муниципаль программасын раслау турында

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Новотроицк авыл жирлеге территориясендә жирләрне саклауны гәмәлгә ашыру максатында, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Новотроицк авыл жирлеге Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. «2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Новотроицк авыл жирлеге жирләрән куллану һәм саклау» муниципаль программасын расларга (кушымта бирелә).
2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы рәсми хокукый мөгълүмат порталында (pravo.tatarstan.ru) һәм Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районының рәсми сайтында (tukay.tatarstan.ru) урнаштырырга.
3. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көннән үз көченә керә.
4. Әлеге карар үтәлешен контрольдә тотуны үз жаваплылыгмда калдырам.

Житәкчесе Башкарма комитет

Ю.М. Рыбакова

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Новотроицк авыл җирлеген Башкарма комитетының 2021 елның 29 декабрь 15 номерлы карарына кушылта

**«2021-2023 елларга
Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы
Новотроицк авыл җирлеген җирләрен куллану һәм саклау»
муниципаль программасы**

«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Новотроицк авыл җирлеген җирләрен куллану һәм саклау» муниципаль программасы паспорты

Программаны эшләү өчен нигез	РФ Җир кодексы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон
Заказчы	Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Новотроицк авыл җирлеген Башкарма комитеты
Программаны төп эшләүче	Новотроицк авыл җирлеген Башкарма комитеты
Программаның төп максаты	Новотроицк авыл җирлеген җирләрен саклау һәм алардан нәтиҗәле файдалану чараларын гамәлгә ашыру
Программаның билгеләнеше	Новотроицк авыл җирлеген җирләрен саклау мәсьәләләрен хәл итү
Программаны тормышка ашыру вакыты	2021 - 2023 еллар
Көтелгән нәтиҗәләр	Җирләрен саклау һәм рациональ файдалану өлкәсендә дөүләт сәясәтен гамәлгә ашыру, бозылган җирләрен торгызу, халыкның экологик куркынычсызлыгын һәм аның тормыш сыйфатын күтәрү
Программаны тормышка ашыруны контрольдә тоту	Новотроицк авыл җирлеген Башкарма комитеты
Программаны тормышка ашыру механизмы	Җирләрен саклау һәм алардан рациональ файдалану буенча хужаларның һәм кулланучыларның эшчәнлеген координацияләү Новотроицк авыл җирлеген Башкарма комитеты тарафыннан башкарыла. Программага төзәтмәләр кирәк булганда кертелә
Финанслау чыганагы	Программаны үтәү муниципаль берәмлек бюджеты һәм оешма чаралары хисабына башкарыла

1. Муниципаль программаны тормышка ашыруның тиешле өлкәсендә агымдагы торышы характеристикасы һәм төп проблемалар

Җир – әйләнә-тирә мохитнең мөһим өлеше, аны куллану башка табигый объектлары: хайваннар, урманнар, үсемлекләр дөньясы, сулар, файдалы казылмалар һәм башка җир асты байлыklары белән бәйле. Җирне кулланудан һәм саклаудан тыш башка табигый ресурслардан файдалану мөмкин түгел. Җиргә карата хужасызлык кичекмәстән яки якын киләчәктә әйләнә-тирә мохиткә зыян китерәчәк, җирнең өске

катламы - туфрак жимерелүгә, аның химик һәм радиоактив пычрануына гына китереп калмыйча, бөтен табигать комплексының экологик начараюына китерәчәк.

«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Новотроицк авыл жирлеге жирләрен куллану һәм саклау» муниципаль программасы жирләрдән файдалану һәм саклауның икътисадны ныгыту мәнфәгатьләрендә жир ресурсларыннан нәтижәле һәм рациональ файдалану һәм алар белән идарә итү буенча дәүләт сәясәтен тормышка ашыруны тәэмин итүче уңай шартларын булдыруга юнәлтелгән.

Жир фондының зур күләмнәрен төрле максатларда куллану барлык әйләнә-тирә мохит экосистемасы звеноларының табигый бөтенлеген саклау буенча билгеле бер бурычлар йөкли. Табигатьтә барысы да үзара бәйләнгән. Шуңа күрә бер звеноның дәрәс эшләвен бозу, урман булсынмы ул, хайваннар дөнъясы, жир булсынмы, экосистеманың дисбалансына һәм бөтенлеген бозуга китерә.

Жирне рациональ файдаланмау, аңа карата куллануч һәм хужасыз мәнәсәбәт ул башкара торган функцияләр бозылуга, табигый үзлекләренә кимүенә китерә.

Жирләрен саклау жирдән рациональ файдалану булганда гына нәтижәле булырга мөмкин.

Новотроицк авыл жирлегенә тотрыклы социаль-икътисады үсеш һәм аның халкының экологик яктан имин яшәү проблемалары хәзерге этапта жирләрен саклау һәм файдалану мәсьәләләрен хәл итү белән тыгыз бәйләнгән. Авыл жирлеге дәрәжәсендә жирләрен саклау һәм куллану буенча жирле проблемаларны мөстәкыйль хәл итәргә мөмкин, өстәвенә, хәзер яшәүче кешеләр генә түгел, киләчәк буын мәнфәгатьләрендә тулы, комплекслы һәм уйлап эш итәргә мөмкин.

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Новотроицк авыл жирлеге территориясендә төрле рәхсәт ителгән файдаланудагы жир кишәрлекләре бар.

Авыл хужалыгы жирләренә караган авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр аеруча кыйммәткә ия.

Жирлек территориясендәге көтүлекләр культура-техник торышы буенча нигездә чиста. Көтүлекләр шәхси ярдәмче хужалыклар тарафыннан файдаланыла.

Барлык көтүлек азыгын кулланучыларны исәпкә алып та, табигый көтүлекләргә зур зыян килми. Жирлекнең барлык көтүлекләрендә дә диярлек яшел үлән артыгы белән житә.

Жирләренә экологик торышы уртача яхшы, әмма стихияле рәхсәт ителмәгән чүплекләр әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясыи һәм экологик хәлне катлауландыра.

2. Муниципаль программаны тормышка ашыруның максатлары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре, сроклары һәм этаплары

Жирлек территориясендә жирләрдән файдалану һәм саклау өлкәсендә муниципаль сәясәтнең төп принциплары булып түбәндәгеләр тора: Новотроицк авыл жирлеге Башкарма комитеты эшчәнлегенә законлылыгы һәм ачыклыгы, хисап бирүе һәм контрольдә булуы, нәтижәлелеге.

Муниципаль программаның максаты булып жирләрен һәм туфракны пычратуны, ярлыландыруны, деградацияләүне, бозуны, юк итүне һәм жирләргә һәм туфракка башка тискәре йогынтыны булдырмау һәм ликвидацияләү, шулай ук жирләрен рациональ файдалануны, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә туфракның уңдырышлылыгын торгызу һәм жирләрен яхшырту өчен тәэмин итү тора.

Куелган максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- куллану эшчәнлеген оптимальләштерү;
- жирләрдән рациональ файдалануны һәм саклауны оештыруның нәтижәлелеген арттыру;

- яшел үсентеләрне саклау һәм торгызу;
- жирләрне инвентаризацияләү.

Жирләрне инвентаризацияләү жирләрне деградацияләү, пычрату, чүпләү, бозуны, хужалык эшчәнлегенең башка тискәре (зарарлы) йогынтысын булдырмау, кулланылмаган, рациональ кулланылмаган яки максатчан билгеләнеше буенча кулланылмаган һәм рөхсәт ителгән файдалану төре буенча кулланылмаган жир кишәрлекләрен, жирләрнең башка характеристикаларын ачыклау максатыннан башкарыла.

Әлеге программаны тормышка ашыру жирдән файдалануны тәртипкә салуга; әйләнешкә яңа жир кишәрлекләрен кертүгә; авыл жирлегенең инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыруга, нәтижәдә икътисадны үстерүгә, жирләрне нәтижәле файдалануга һәм саклауга ярдәм итәчәк.

Программа чараларын үтәү нәтижәсендә тәэмин ителәчәк:

- 1) торак пунктларны төзекләндерү;
- 2) жирләрнең сыйфат характеристикаларын яхшырту;
- 3) жирләрдән нәтижәле файдалану.

Программаны тормышка ашыру срогы – 2021-2023 еллар.

3. Муниципаль программаның төп чаралары исемлеге

Муниципаль программа кысаларында Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Новотроицк авыл жирлеге территориясендә жирләрне саклау һәм алардан файдалануның нәтижәлелеген арттыру чаралары планлаштырылган.

N	Чаралар исеме	Финанслау чыганагын күрсәтеп финанслау (мең сум)	Башкаручы	Үтәү вакыты	Жаваплы зат
1.	Чокырларның өске катламын ныгыту	Оешмаларның, шәхси затларның, жирдән файдаланучыларның үз акчалары	Жирләрнең урнашу урыны буенча	Даими	Оешма житәкчеләре, шәхси затлар
2.	Гомумтаралган файдалы казылма карьерларына инвентаризация үткөрү. Күрсәтелгән карьерларны конкрет оешмаларга беркетү. Аларны рекультивацияләү проектларын эшләү.	-	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	2021-2023	Башкарма комитет житәкчесе
3.	Карьерларны рекультивацияләү	Оешмаларның, шәхси затларның, жирдән файдаланучыларның үз акчалары	Карьерларны кулланучылар	Даими	Оешма житәкчеләре, шәхси затлар
4.	Шәхси буаларны, башка гидротехник су объектларын ачыклау һәм әлеге корылмаларны конкрет милекчеләр	-	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	2021-2023	Башкарма комитет житәкчесе

	тарафыннан тикшерү				
5.	Жирдөн файдалану, линия корылмалары объектлары, юл челтәре, чикләнән файдалану жирләре, сыйфат күрсәткечләре белән жирләрнең бердәм банкын формалаштыру һәм алып бару	-	Авыл жирлегә Башкарма комитеты	2021-2023	Башкарма комитет житәкчесе
6.	Новотроицк авыл жирлегенең торак пунктлары территорияләрен төзекләндерү һәм яшелләндерү		Авыл жирлегә Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе
7.	Авыл хужалыгы жирләрен агачлар һәм куаклар, чүп үләннәре үсүдән саклау буенча чаралар үткөрү һәм зарарлы организмнардан саклау	Жирдән файдаланучыларның үз акчалары	Жирләрнең урнашу урыны буенча	Даими	Оешма житәкчеләре, шәхси затлар
8.	Деградациягә, пычратуга, чүпләнүгә, хужалык эшчәнлегенең башка тискәре (зарарлы) йогынтысына дучар ителгән жирләрне яхшырту һәм торгызуны тәэмин итү	Жирдән файдаланучыларның үз акчалары	Жирләрнең урнашу урыны буенча	Даими	Оешма житәкчеләре, шәхси затлар